

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Β΄. - ΤΕΥΧΟΣ ΙΒ΄.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1880

Οὐκ ἔστι περὶ δέου ἂν θεοτίμου ἀνθρώπου
βουλευσάτω ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θεάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1880

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΜΙΣΟΥ¹

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.

ὑπὸ Γρηγ. Ἀερικοῦ διδασκάλου ἐν Ἀμισῷ.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

Περὶ ἠθῶν καὶ ἐθίμων.

Ἡ πολυχρόνιος δουλεία ἀφ' ἐνός, ἡ πᾶν εὐγενές αἶσθημα τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων ἀπομαρῆνασα, καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ συγχρώτισις αὐτῶν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἀσιασῶν ἐθνῶν ἀφ' ἐτέρου, μεγάλην ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων ἐπήνεγκαν ἀλλοίωσιν, οὐχ' ἦττον δὲ εἰς τινὰ παρατηρεῖται ἡ ἀρχαία καταγωγὴ τῶν ἐνταῦθα Ἑλλήνων, ὡς τοῦτο γενήσεται ἐκ τῶν ἐξῆς κατὰ δῆλον.

α'. Περὶ ἀνατροφῆς.

Οὐδεμίαν προσοχὴν δίδουσιν εἰς τὸ οὐσιωδέστερον τοῦτο καὶ ἀπαραίτητον καθῆκον οἱ γονεῖς, διότι ἀφίνουσι τὸ βρέφος, ἅμα γεννώμενον εἰς τὸν κόσμον, νὰ αὐξάνῃ φυσικῶς μὴ μεταχειριζόμενοι μήτε σπάργανα, μήτε ἄλλο τι τῶν παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς συνήθων, ἐκ τούτου δὲ καὶ τῆς μεγίστης ἀδιαφορίας τῶν μητέρων ἐγκαταλειπουσῶν πολλάκις μόνα ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ βρέφη ἐν ᾧ ἐκείναι περιέρχονται τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ δάση πρὸς ἐργασίαν, προέρχεται ἡ παρατηρουμένη στρέβλωσις τῶν μελῶν πολλῶν παιδίων. Πρώτη φροντίς τῶν γονέων καὶ ἰδίως τῶν μητέρων ἐστὶν ἡ βάπτισις τοῦ παιδίου τὴν ἐπιουσαν ἀμέσως τῆς γεννήσεώς του, μὴ θεωρουσῶν καλὸν ν' ἀφίνωσιν αὐτὸ ἐπὶ κλίνης, πρὶν βαπτισθῆ. διότι ὡς λέγουσιν, ἔρχονται αἱ μάγισαι (φαντάσματα δεισιδαιμονίας) καὶ παραττοῦσιν αὐτό· τὸ δὲ ὑπὸ τῶν μαγισσῶν προσβληθὲν παιδίον δὲν ἐπιζῆ.

Ἐνδύματα εἰς μόνα τὰ τῶν πλουσίων βρέφη δύναται τις νὰ ἴδῃ, καὶ ταῦτα εὐτελέστατα καὶ ἀτεχνῶς κατασκευασμένα· εἰς δὲ τὰ τῶν πτωχῶν ράκη καὶ τμήματά τινα πανίων, περισσεύσαντα ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τῆς μητρὸς ἢ καταστάντα ἄχρηστα αὐτῇ, ὡς ἐκ τῆς παλαιότητος καὶ τῆς τῶν ἐμβλαωμάτων ποικιλίας. Μέχρι τοῦ δεκάτου σχεδὸν ἔτους τῆς ἡλικίας των, τὰ τε ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα, οὐδὲν ἄλλο ἔνδυμα φέρουσιν, ἢ ἐν ὑποκάμισόν μέχρι γονάτων καὶ ἐν τῷ μέσῳ δριμυτάτου χειμῶνος σπα-

¹ Συνέχ. ὄρα τεύχος Γ' σελ. 449.

νίως τὰ τῶν εὐπορούντων μόνον δυνατὸν νὰ ἔχῃσι καὶ ἓνα χιτῶνα (κοινὸν ἑστῆν) κατὰ τὸ ὄρος ὅμως πολλὰ παιδία καὶ γυμνά φεριφέρονται εἰς τὰς ὁδοὺς. Ὑποδήματα, περισκελίθας (βρακία), ἢ ἄλλο τι πρὸς κάλυψιν τῶν ποδῶν αὐτῶν μόνον μετὰ τοῦ δεκάτου ἔτους θεωρεῖται ἄξιον νὰ φέρῃ, ὁπότε καὶ ἄρχεται νὰ προετοιμάζῃ τὴν μέλλουσαν μνηστὴν αὐτοῦ. Ταῦτα μὲν περὶ τῆς σωματικῆς αὐτῶν ἀναπτύξεως.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἠθικὴν εἰς λίαν δυσάρεστον εὐρίσκονται κατάστασιν ὁ παῖς καθ' ἐκάστην ἀκούων παρὰ τῶν γονέων τὰς αἰσχίστας ὕβρεις ἐπὶ τοσοῦτον ἐξωκειωμένος μὲ ταύτας καθίσταται, ὥστε εἰς πᾶσαν περίστασιν ὁ τυχὼν δύναται ν' ἀκούσῃ παρὰ ἑξαετοῦς ἢ ἑπταετοῦς παιδὸς ὕβριν, ἣν ἀμφιβάλλω ἂν ἤκουσεν ἄλλοτε. Τοῦτο δὲ ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀνατροφῆς παρὰ ταῖς ἐνταῦθα γυναῖξί, καταδεδικασμέναις νὰ ἔχῃσι μόνον ἔργον καὶ διασκεδάσιν τὴν περιποίησιν καὶ καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν. Περιττὸν λοιπὸν θεωρῶ νὰ εἴπω καὶ αὐθις πόσον ἐστὶν ἀναγκαιοτάτη ἡ σύστασις ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις κεντρικοῦ τινος Παρθενωγωγείου.

β'. Περὶ γάμων.

Ὅπως καὶ ἐν τισιν ἄλλοις τῆς δούλης Ἑλλάδος μέρεσιν ἐπικρατεῖ τὸ κοινὸν λόγιον « ἢ μικρὸς μικρὸς ἄπανδρεύσου, ἢ μικρὸς καλογερεύσου, » δι' οὗ ἐννοοῦσι τὴν ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ νύμφευσιν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἅμα ὁ παῖς ὑπερβῆ τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄρχεται τῆς ἐρεύνης περὶ μελλονύμφου, ὥστε δύναται τις νὰ διέλθῃ πλεῖστα χωρία καὶ νὰ μὴ ἴδῃ νέον ἄγαμον ἄνω τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του. Γίνονται δὲ οἱ γάμοι κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Πρῶτον στέλλεται ἐκ μέρους τοῦ μελλονύμφου εἰς τῶν συγγενῶν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, διὰ νὰ πάρῃ λόγον κατὰ τὴν κοικὴν ἐνταῦθα φράσιν, καὶ ἐὰν οἱ γονεῖς τῆς νέας, ἢ καὶ ἡ νέα αὐτὴ, συγκατανεύσωσι μετὰ τινος ἡμέρας συνέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐκ τῶν συγγενῶν τοῦ γαμβροῦ οἱ θέλοντες, καὶ πίνουσιν εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων τὸν πρῶτον οἶνον, ὁπότε καὶ εὐχονται αὐτοῖς πᾶν ὅ,τι βέλτιον. Ἀκολούθως μετὰ τινος φαγοπότια γίνονται τὰ σημάδια (ἄρραβῶνες) συνιστάμενα εἰς δακτύλια ὀριχάλκινα, εὐτελέστατα, δανειζόμενα πολλάκις καὶ παρ' ἄλλων οἱ ἄρραβῶνες αἰείποτε γίνονται δι' ἰερέως καὶ διὰ τῆς συνήθους ἱεροτελεστίας. Προικοσύμφωνα καὶ τὰ τοιαῦτά εἰσιν ἀσυνήθη ἐνταῦθα, διότι εἰς πολλάς περιστάσεις, οὐχὶ μόνον δὲν λαμβάνει τὸ παραμικρὸν ὁ γαμβρὸς λόγῳ προικὸς παρὰ τῆς νύμφης, ἀλλὰ καὶ προσφέρει. Πολλάκις δύναται

τις νὰ ἴδῃ δύο ὑποψηφίους μελλονόμους ἐρχομένους ἐνώπιον τοῦ πενθεροῦ εἰς πλειοδοσίαν περὶ τῆς νύμφης, ὅποτε καὶ ὑπερισχύει ὁ πλειότερα καταβλῶν ποσά. Δίαν συνήθως καὶ μετὰ μεγάλης ἐπιτηδειότητος ἐκτελοῦνται αἱ νυμφολοπαὶ καὶ ἀπαγωγαί· λέγω δὲ ἐπιτηδειότητος, διότι πολλάκις συμβαίνει καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ νυμφῶνος ἐκ μέσου τῶν προσκεκλημένων νὰ ἀπαγάγῃσι τὴν νύμφην, χωρὶς νὰ ἐννοηθῶσιν ὑπὸ τινος.

Ἄροῦ τελειοποιηθῶσιν ἅπαντα τὰ τῶν σημαδίων καὶ μείνωσιν ἀμφοτέρω τὰ μέρη σύμφωνα καθ' ὅλα, ἄνευ ἀναβολῆς ἔρχονται αἱ προετοιμασίαι τοῦ γάμου. Κατὰ πρῶτον παρασκευάζονται φαγητὰ πρὸς ὄλους τοὺς προσκεκλημένους, συνιστάμενα εἰς ὀλίγον κρέας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βοός, καὶ ἄλλριτον (τουρκ. κεσκέκι) κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς κρεοφαγίας. κατὰ δὲ τὰς νηστισίμους συνέρχονται ἅπαντα τὰ τῆς συνοικίας ἐκείνης γραῖδια ἀπὸ τῆς πέμπτης εἰς τὰς οἰκίας τῶν μελλονόμων καὶ κατασκευάζουσι τοὺς γνωστοὺς νηστισίμους ντολμάδες ἐκ φύλλων λαχάνου καὶ σίτου κοπανισμένου· ἄξιον δὲ περιεργείας εἶναι νὰ βλέπη τις δέκα ἢ καὶ πλειότερας γραίας καθυμένας ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ μετὰ μεγάλης προθυμίας ἐκπληρούσας τὸ ἀνατεθὲν αὐταῖς ἱερὸν, ὡς τὸ νομίζουσι, χρέος, τὴν κατασκευὴν τῶν τοῦ γάμου ντολμάδων· καίτοι δὲ οἱ τῶν γάμων ντολμάδες οὐδόλως καλὴν γεῦσιν δύνανται νὰ ἔχωσιν, ὡς μετὰ μόνου ὕδατος βραζόμενοι, οὐχ ἧττον ὁμως εἰσὶ περιζήτητοι παρὰ τὸν χωρικῶν, οἵτινες τρώγοντες αὐτοὺς μεγάλην αἰσθάνονται εὐχαρίστησιν. Τὴν παρασκευὴν στέλλονται τὰ προσκλητήρια κηρία πρὸς τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς ἐκ μέρους τοῦ τε γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης, καὶ τὸ Σάββατον προσκαλεῖται ἡ μουσική, συνισταμένη εἰς τύμπανον μετ' αὐλοῦ, εἴτε λέρας τριχόρδου τῆς καὶ προτιμότερας παρὰ τοῖς χωρικοῖς, πρὸς ὑποδοχὴν τῶν προσκεκλημένων, οἵτινες ἔρχονται τὴν ἑσπέραν ἐκείνην μόνον διὰ τὸν χορὸν. Τὴν ἑσπέραν ἐπίσης τοῦ Σαββάτου οἱ οἰκεῖοι λούουσι τοὺς μελλονόμενους ἐντὸς σκάφης· ἐπειδὴ λουτρὰ οὐχὶ μόνον δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ καὶ ἀγνοεῖται παντελῶς ἡ χρῆσις αὐτῶν ὑπὸ τινῶν δὲ καὶ θεωροῦνται ταῦτα ἐπιβλαβῆ· πρὸς τούτοις ἐκ μέρους τῆς νύμφης στέλλεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου τράπεζα περιέχουσα ὀλίγα τινὰ φαγητὰ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὠὰ κηγιανισμένα (φουστουρον ὀνομαζόμενα), καὶ ἄρτον, ἅτινα τρώγουσιν οἱ ἐκκλησιαζόμενοι. Τὴν ἐπαύριον Κυριακὴν παρευρίσκονται πάντες οἱ προσκεκλημένοι εἰς τὰ μέρη των, οἱ μὲν τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐνθα Γάμος καλεῖται, οἱ δὲ τῆς νύμφης ἐπίσης εἰς τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίαν, ὅπου συνάγματα¹ καλεῖται (ἴσως στεφανώματα ἐκ τοῦ

ὅτι ἡ τελευτὴ τῆς στέψεως γίνεται ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς νύμφης, ἐὰν αὕτη ἀπέχη πολὺ τῆς Ἐκκλησίας). Ἐνταῦθα παρατίθεται αὐτοῖς τράπεζα ἐκ προητοιμασμένων ἀπὸ τῆς Πέμπτης φαγητῶν· ἀφοῦ δὲ φάγωσι καὶ πῖωσι κρουομένου ἀείποτε τοῦ τυμπάνου, οἱ γεροντότεροι τῶν προσκεκλημένων συγκαθημένου καὶ τοῦ πατρὸς, ἐὰν ζῆ, εἰδεμή, τοῦ ὡς τοιούτου θεωρουμένου ἐκ τῶν οἰκείων, ἀνοίγουσιν ἐνώπιόν των μανδύλιον καὶ ἀφοῦ πρῶτον ρίψωσιν οἱ ἴδιοι ἐντὸς αὐτοῦ, ὅ,τιδήποτε θελήσῃ νὰ δώσῃ ἕκαστος, λόγῳ δωρεᾶς πρὸς τὸν γαμβρὸν εἰς χρήματα, ἀνίσταται τις ἐξ αὐτῶν καὶ διὰ φωνῆς ἤχηρᾶς, οἶον· ἐπιτακτικῶς, προσκαλεῖ τοὺς πάντας εἰς τὴν χάριν, ὡς τὴν ὀνομαζομένην· διαρκούσης τῆς δωρεᾶς ταύτης ἐπικρατεῖ ἄκρα σιωπὴ, μόνῃ τῆς φωνῆς τοῦ τυμπάνου ἀκουομένης, ἕως οὗ ἐγερθῶσιν οἱ πλεῖστοι ἢ καὶ πάντες ὅπως καταθέσωσι τὴν δωρεάν των. Ἐὰ αὐτὰ συμβαίνουσι καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης. Οἱ παρὰ τῇ γιγνομένη δωρεᾶ ἰστάμενοι γονεῖς ἢ κηδεμόνες διπλοῦν ἐκτελοῦσι σκοπὸν, εὐχαριστοῦσι διὰ τῆς παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς σηνήθους κινήσεως τῆς χειρὸς πρὸς τὴν κεφαλήν (τεμεννᾶ) τοὺς φιλοδωροῦντας, καὶ παρατηροῦσι τὸ ποσὸν τῆς δωρεᾶς ἐκάστου, ὥστε προσκαλούμενοι καὶ οὗτοι ἄλλοτε εἰς ἄλλων γάμους νὰ ἠξέυρωσιν ὅ,τι ἀναλόγως ὀφείλουσι νὰ φιλοδωρήσωσιν. Ἀφοῦ δὲ πάντα ταῦτα ἀποπερατωθῶσι παραλαβόντες τὸν γαμβρὸν ἐν μεγάλῃ πομπῇ φέρουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης· σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ συνοδεύοντες τὸν γαμβρὸν ὀφείλουσι νὰ συμπαραλάβωσιν ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας καὶ ὀλίγον οἶνον. Ἐκ δὲ τῆς οἰκίας τῆς νύμφης, ὁπότε ἔρχεται ἡ συνοδία τοῦ γαμβροῦ, εἰς ἐκ τῶν προσκεκλημένων, ὁ τολμηρότερος, τρέχει ἔφιππος εἰς προὔπαντησίν των ζητῶν παρ' αὐτῶν φιάλην πλήρη οἴνου, καὶ ἐὰν μὲν οἱ συνοδεύοντες ἐκπληρώσωσι τὴν αἵτησίν του, οὗτος παραλαβὼν τὴν φιάλην δρομαίως ἐπιστρέφει εἰς τὴν οἰκίαν χαίρων μεγάλως διὰ τὸ κατόρθωμά· ἐὰν δέ, ὅπερ καὶ πολλάκις συμβαίνει, εἴτε ἐκ τῆς μέθης, εἴτε ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας, μὴ θελήσωσι νὰ πρᾶχωρήσωσι τὴν φιάλην, τότε ἄρχεται τρομερὰ ἔρις μεταξὺ αὐτῶν, πολλάκις κατὰλήγουσα καὶ εἰς τραύματα.

Ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ τῆς νύμφης ἀπὸ τῆς πρωΐας εἰς τινα γωνίαν τοῦ δωματίου ἀναρτᾶται τάπητες, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου εἶναι κεκρυμμένη ἡ νύμφη εἰς τρόπον, ὥτε νὰ μὴ φαίνηται ἕξωθεν· τοῦτο δὲ εἶναι τὸ νυμφεῖον (νυμφώ). Ἐνταῦθα ἄδεται ὑπὸ τινον γυναικῶν συμβοηθούσης καὶ τῆς Μητρὸς τὸ ἀκόλουθον ἄσμα.

Σήμερον ἄλλο ἄμερα ἔν¹ καὶ ἄλλο² ἥλιος λάμπει,
 σήμερον καὶ τὸ κόρασον³ δύο καρδίας θάλλει,
 Σήμερον τ' ἠλοκόρασον⁴ δύο καρδίας ἔσει⁵,
 τ' ἔναν ἀφίνει ἴσ σου κυροῦ,⁶ καὶ τ' ἄλλο παίρ' καὶ πάει.
 Ἄφσον,⁷ κόρη, τὴν μάννα σου καὶ ποίσον⁸ ἄλλεν μάνναν,
 ἄφσον, κόρη, τὸν κύρη σου καὶ ποίσον ἄλλον κύρη
 Ἄφσον κόρη, τ' ἀδέφλια σου⁹ καὶ ποίσον ἄλλ' ἀδέφλια,
 ἄφσον, κόρη, τοὺς συγενοῦς σ'¹⁰ καὶ νέσπαλον¹¹ τοὺς φίλους
 Τίμα, κόρη, τὴν πεθερά σ', νὰ ἦσαι τιμημένσα,¹²
 τίμα, κόρη, τὸν πενθερό σ', νὰ ἦσ' ἀγαπημένσα.
 Μάθα,¹³ κόρη, τὴν ἀγρυπνιάν καὶ τὴν κακοπαρίαν,¹⁴
 αὐρεῖ θὰ πᾶς ἴσ σου πεθεροῦ σ', νὰ ἦσαι μαθεμένσα.¹⁵
 Μικρὴν σκοινίν¹⁶ μὴ δοῖτ' ἄτέν,¹⁷ ἴσ σά ξύλα μ' ἀπολύτ'¹⁸ ἄτεν,
 ἢ κόρ' ἐντροπαρέα²⁰ ἔν, φορτοῦτ'²¹ ὄλον τ' ὄρμάνεν.²²
 Τρανόν²³ λαγὴν' ²⁴ μὴ δοῖτ' ἄτέν, ἴσ σὸ νερόν μ' ἀπολύτ' ἄτεν,
 ἢ κόρ' ἐντροπαρέα ἔν, τσουρόνει²⁵ τὸ πεγάδιν.²⁶

Ἄμα φθάση ἡ τοῦ γαμβροῦ συνοδία εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, οἱ ἱε-
 ρεῖς, οἵτινες δεόν νὰ ὦσιν ἐκ τῶν προτέρων παρόντες, λαμβάνουσι τὰ ἐν-

1 ἔν=εἶναι. 2) ἥλιος=ἥλιος. 3) κόρασον=κοράσιον· ἐπὶ τῆς συνομιλίας ὁμῶς λέγεται κοουτζι, ἐνταῦθα δὲ καὶ εἰς τινὰς ἄλλας ὀλιγίστας περιστάσεις λέγεται κόρασον. 4) ἠλοκόρασον, λέξις σύνθετος ἐκ τοῦ ἥλιος καὶ κοράσιον=τὸ ὡς ἥλιος λάμπων κοράσιον. 5) ἔσει=ἔχει· τὸ χ πρό τῆς φωνῆς ε καὶ η προφέρεται ὡς σ δασύ, ὡς τὸ Γαλλικὸν ch. περὶ τούτων, ὡς καὶ περὶ κλίσεων, ῥημάτων κτλ. γενήσεται λόγος εἰς τὸ περὶ γλώσσης κεφάλαιον. 6) κυροῦ, κύρης ἢ κύρις=πατήρ. 7) ἄφσον=ἄφησον, ἡ κατάληξις τοῦ ἀορίστου α'. τῆς προστακτικῆς εἰς τὸ ε'. τρώσωπον ἐφυλάχθη πανταχοῦ. 8) ποίσον=ποίησον· τὸ ῥῆμα τοῦτο μεγίστην ἔχει ἀνωμαλίαν, ὡς ἐνεστώς, φτάω παρατ. ἐποίηνα· μέλλ. θὰ φθάω ἀορ. ἐποίηκα ὁ χαρακτήρ κ τοῦ ἀορίστου εἶναι μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν. 9) ἀδέφλια, ἀδελφός =ἀδελφός· εἰς πολλὰς λέξεις συμβαίνει ἡ μετὰθεσις αὕτη τῶν γραμμάτων, ὡς ῥδάκος=δράκων, ἄρθωπος=ἄνθρωπος. 10) συγενοῦς, συγενός=συγγενής· τὸ σ', ἀντί σου κατ' ἀποκοπὴν τοῦ ου¹¹ 11) νέσπαλον, νespάλω=λησμονῶ. 12) τιμημένσα =τιμημένη ἢ κατάληξις τοῦ θηλυκοῦ γένους τῆς μετοχῆς, εἶναι μένσα, ἀντί μίη. 13) μάθα=μάθε. 14) κακοπειρίαν=κακοπάθειαν. 15) μαθεμένσα=μαθημένη· εἰς πολλὰς λέξεις τὴν η προφέρεται ὡς ε. 16) σκοινίν=τχοινίνον. 17) δοῖτε=δίδετε. 18) ἄτέν, ἀτέ=αὐτή, αὐτήν. 19) ἀπολύτε=ἀφίνετε, ἀπολύετε. 20) ἐντροπαρέα=ἐντροπαλή, αἰδήμων. 21) φορτοῦται=φορτόνεται, ἐπιφορτοῦται. 22) ὄρμάνεν, λέξις τουρκικὴ=δάσος. 23) τρανόν=τρανόν, μέγα. 24) λαγὴνι=στάμνος, μόνον τὰ κεράμεια, τὰ δὲ γάλκινα, σταμνία. 25) τσουρόνει=ξηραίνει. 26) πεγάδιν=βρύσις, πηγὴ.

δύματα, ἅτινα φέρει πάντοτε ὁ γαμβρὸς πρὸς ἑνδυσιν τῆς νύμφης, ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν, καὶ ἀναγνόντες τὰς ὀριζομένας εὐχὰς παραδίδουσιν αὐτὰ ταῖς περὶ τὴν νύμφην, ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὸν νυμφῶνα (νυμφεῖον) καὶ ἐνδύσωσιν αὐτήν· οὐδὲν ἄσμα ἐπιλέγουσι διότι οἱ ἐνταῦθα στεροῦνται ἁσμάτων, μόνον συνήθη ἄσματα ἔχοντες τὰ Τουρκικά. Ἀκολουθῶς, ἐὰν μὲν ἡ τελετὴ τῆς στέψεως πρόκειται νὰ γείνη ἐν τῇ οἰκίᾳ, οἱ ἱερεῖς ἄρχονται ἀμέσως αὐτῆς· εἰδεμένη, παραλαμβάνουσι ἀμφοτέρωθεν αἱ συνοδίαὶ τοὺς μελλονύμφους καὶ ὀδηγοῦσιν αὐτοὺς σὺν μουσικῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς τε μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας γυναῖκες τινες χρορεύουσιν ὑψόνουσαι διὰ τῶν χειρῶν των καὶ μανδύλια εἰς ἐνδειξὴν χαρᾶς, πρὸ τῆς νύμφης, ἣτις εἶναι κεκαλυμμένη διὰ χονδροῦ ὑφάσματος καὶ κύπτει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μόλις δύναται νὰ περιπατῇ, ὅπερ καμάρωμα καλοῦσιν· ὅταν δὲ ἡ ἀπόστασις εἶναι μεγάλη οἱ νεόνυμφοι ἐπιστρέφουσιν ἔριπποι. ὅποτε ὁ γαμβρὸς μετὰ τοῦ συντέκνου (πάρανύμφου) δρομαῖοι ἀπομακρύνονται καὶ πάλιν ἐπιστρέφουσι πλησίον τῆς νύμφης εἰς ἐνδειξὴν χαρᾶς. Οὕτω ὀδεύοντες φθάνουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ἐνθα εὐχρηθέντες οἱ παρευρισκόμενοι τὰ εἰκάτα τοῖς νεονύμφοις, ἀπέρχονται καὶ οὕτω περατοῦται ὁ γάμος. Ἡ νεόνυμφος ἐπὶ ἓνα τοῦλάχιστον μῆνα εἶναι ἠναγκασμένη νὰ πλύνη δι' ἀπλοῦ ὕδατος καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἀπάντων τῶν παρευρισκομένων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοὺς πόδας, οἰκείων τε καὶ ξένων· μετὰ ταῦτα ἐξακολουθεῖ μὲν ἡ συνήθεια αὕτη νὰ ἐκτελεῖται, πλὴν εἰς μόνους τοὺς ξένους τὴν συνήθειαν ταύτην πολλὰ χωρὶα νεωτερίζοντα παρέλιπον. Οὐδέποτε ἡ νύμφη δύναται νὰ ὀμιλήσῃ μετὰ τοῦ πενθεροῦ, τοῦ ὀποίου πρέπει πάντοτε νὰ ἀσπάζεται τὴν χεῖρα, ὁσάκις δίδει ἢ λαμβάνει τι παρ' αὐτοῦ.

(ἀκολουθεῖ)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.

(Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Δημωδῶν συλλέκτων I. Γ. Θεοδωροπούλου).

Χήρα μῆτηρ ἐρασθεῖσα τὸν υἱὸν της.

Χήρας ὑγιὸς στολίζεται—τρέμουν, ραγίζουν τὰ βουνά,
νὰ πάη 'ς τὸ πανυγῆρ —ἀητέ—βουνά, μὴν πρασινίσετε.